

# JESENIŠKA STRAŽA

Slovensko-nacijonalen list.

Svoboda, čast, narod, resnica.

„Jeseniška Straža“ izhaja vsako soboto opoldne. — Naročnina za celo leto 3 krone; ako se naroči dva ali več izvodov, pa po 2 kroni izvod. Naročnina naj se pošilja na upravništvo „Jeseniške Straže“ (tiskarna Iv. Pr. Lampret) v Kranju. Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. Pos. številke po 10 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petit-vrstah, če tiskano enkrat 10 vin., dvakrat 15 vin., trikrat 20 vin. Večje črke po prostoru. Če se oznanilo priobčuje večkrat, je cena posebno znižana. — Rokopisi se ne vračajo. — Dopisi naj se izvolijo frankirati in naj se pošiljajo na uredništvo „Jeseniške Straže“ v Kranju.

Št. 13.

V KRANJU, 25. svečana 1905.

I. leto.

## Jesenice nekdanj in — danes.

IV.

V zadnjem uvodniku smo omenili mimgrede dobo od l. 1890 do l. 1892 in jo nazvali „prehodno dobo“. Imenovali smo jo tako raditega, ker se je izvršil baš v teh letih v naši občini prvi preporod na gospodarskem polju, v socialnem življenju in v narodnem oziru. Odločili smo se za to ime, ker smo baš v tej dobi zapuščali mirno kmetско življenje in polagoma prehajali v vrvenje obrtnega kraja.

Četudi v tej „prehodni dobi“ še niso divjali v naši občini viharni politični in narodni boji — kako naj bi tudi, vsaj je ravno glede narodnosti in političnega prepričanja ljudstvo tedaj tako brezbrizno kakor nikdar poprej in tudi pozneje ne — četrvno v tem času niso bile na dnevnem redu nikake posebne politične zanimivosti, vendar je ta doba značilna za nas in v marsikaterem oziru tudi važna za razvoj vsega javnega življenja, kakor ga imamo danes pred seboj. Zato se hočemo danes pomuditi nekoliko dalje pri tej dobi, rekli bi: dobi brezbriznih starokopitnežev.

Da bo pa tedanji položaj v naši občini lažje umljiv, moramo glede političnega živ-

ljenja poseči nekoliko nazaj, glede ostalega se pa sklicujemo na izvajanja v zadnjem članku.

Že pred sezidanjem nove tovarne so bile zastopane na Jesenicah politične stranke; kakor povsod po Kranjskem, delili so se tudi Jeseničani v dva tabora, v liberalnega in klerikalnega, ali kakor se danes nazivljeta stranki, delili smo se v „narodno-napredno“ in „katoliško“ strujo. K naprednjakom se je prištevala takrat samo večina izobraženih vaščanov, kakor učitelji, železniški uradniki in trgovci ter nekaj gostilničarjev, klerikalci pa naj bi bili ostali občani. Ali večina takrat še ni povpraševala, za kakimi cilji stremi ta ali ona stranka. Naš kmet se je držal starih načel in šeg, katerih je vaju izza mladih nog. Zato je pa tudi vsako novotarijo, in naj je bila še tako umestna, gledal postrani in se jej protivil; naše ljudstvo je hotelo, da ostane pri starem šilu in kopitu ter pri tem ni razmišljevalo mnogo, med tem ko se opazuje danes na Jesenicah neki preporod, neko hvalevredno stremljenje, prilagoditi se novim razmeram, da bi ne zaostajali za časom, kajti čas je zlato.

Večina občanov se je menila pač bore malo za zunanji svet in za zunanjo politiko

ter politične boje. Naš kmet je med tednom presneto malo politikoval, istotako pa tudi ob nedeljah in praznikih, ko se je sešel ob nedeljah s sovaščani, odnosno soobčani, ni poznal drugega kakor „k m e t s k e“ politike. Po maši so se zbrali navadno možakarji ali pred cerkvijo ali pa v gostilni in tam so razreševali najnovejše novice in nesreče, o katerih je ta ali oni oni slišal, slučajno morebiti tudi čital. Vsak važnejši dogodek so smatrali za povod vojne in zato je nanesel ob takih prilikah tak dogodek navadno govorico na vprašanje, kdaj bo izbruhnila vojska, kdaj bo Lah ali Rus napovedal našemu cesarju vojsko, koliko bo treba vojakov, kako dolgo bo trpela in kdo bo zmagal. Ko pa je bilo to vprašanje v vsestransko zadovoljstvo rešeno, prešlo se je na gospodarska vprašanja in se je o teh razmotrivalo. Govorilo se je o vremenu in letini, o setvi in žetvi, o živinoreji in kupčiji ter podobnem. Ostalo pa je kakor tudi danes šele pri pogovoru, ne da bi se kaj novega umestnega ukrenilo. V tem okvirju se je gibala vsa „politika“ našega preprostega ljudstva takrat in pri teh pogovorih so imeli stari možakarji glavno besedo, ker le ti so že kaj doživeli na svetu, „mladi pa naj molčé poslušajo in se uče“. Kako se je pač izpremenilo

No — sem djav — če s ti to bombo nabasu pa vrgu, pol ni ubena nevarnost, ampk sama farbarija. — Scer ga pa še tožt nisiš šou. Koga uš tako prsmodo tožu, de b' ga še zaston u cubthaus futral. — Ej, zavol tga se je ta čvouk gor držou, če sem mu zadnkrt v-ksiht povedov, kar je res. Če pa nau gmaha dau, gam pa še na kakšno negovo neumnost spomnu.

Le poslušajte, Jeseničani pa Savčan, kakšno neumnost je ta antekrist na Feldes napravu. Tok poslušajte!

Jest sm biv ta najmen dve let na Feldes. Tam majo Blejci an jezer. Čvouk b kar tga ne verjeu. U sred tga jezera je pa en otok. Mau čudn se vam to zdi, de so ldje tam tko kunšten, pa je gvišen res, jest sem biu dve let tam, pa sm ta otok včasih na lašne oči vidu. Na tem otok stoji ana cerku, in ta cerku ina an turn, glih tko kokr naša. Zdej pa le naprej. Bliz Feldesa je an hrib. Kokr vam je znan, majo Blejci tud hribe. In na tem hrib je na vas, hudirja Blejci majo tud vasi. In tam je tud na cerku. In ta cerku ma tud en turn. In u tem turnu je biu soje cajte, preden je še andumohar če

## PODLISTEK.

Kok je andumohar čez blejšč jezer pvavou.



Ho...ruk! Tle ga maš!

Potres je biu na Jesenicah po sokošč meškerad. Tok je stavo zapisan v „Jeseniščh

novicah“. Pa res! Sej to ni ubena farbarija koker po navad! — Ampk, de b' se biu jest tko po tleh zvalu, de b' se jesenišče bajte zibale, pa jesenišče šajbe brenčale, to j' pa gvišen sama farbarija. Potres je biu čist če drgod, rajtam de tam, čer so ga čtil. Drgač pa mi Jeseničan nismo nč čtil, de b' se bvo kej stresvo.

Jest, tko fejst kerglc, pa de b' se mene po cajngah okol trgavo, de sen tko telebnu po tleh, de b' se hmav Jesenice podrl. Ho fikslauden! Tak Slovenc kokr jest! Pa če sm tud telebnu po tleh, sej sm za svoj gnar, pa ne za andumoharjevga! Drgač se morem jest prtožt čez to sovraštvo prot men! Permejš! Ti hodiman, kaj sm je zadnč mal naprej od šole zgodvo! Jest sm glih votu potegnt na Pvanino, pa k pridem blis britofa, al t' na prleti men glih med noge ena bomba. — Prmejkokuš — sm djav — od kdaj imajo nek mene za enga ruščega grosfiršta, de me čjo v lft pognat! Krišč pomagaj, krišč pomagaj! Pa uben hudir ni prletu pomagat. Bomba se pa k sreč tud vse glih ni votla razletet. Andumoharja sm pa vidu čez pole k Sav bežat. —

v kratkem lice naše občine, zlasti tudi med našim zavednim delavstvom, kako se sedaj obrača vse za dobro in za napredek naše srenje! Kdo bi se tudi smel protiviti temu nadebudnemu stremljenju, ko nas vse kliče na delo in novo življenje, na resnično slovensko življenje!

Dalje prih.

## Kaj je z našo industrijo?

Piše slovenski delavec.

Kakor razveseli človeka v viharnih in oblačnih dnevih, ako se nakrat razjasni nebo in zasije solnce, tako sem z veseljem pozdravil v slovenski javnosti pojav, kateri je v prav zadnjem času splaval na površje, namreč vprašanje glede naše industrije. Ravno Slovenci smo bili tisti, ki nismo čutili v sebi nikake podjetnosti, ali kakor se največkrat pri nas dogaja, se najdejo podjetni ljudje, katerim pa manjka sredstev za izpeljavo svojih načrtov, nasprotno pa oni, kateri razpolagajo z denarjem, sedijo na svojih tisočakah in jih grejejo, kakor koklje svoja piščeta, namesto da bi se združili v večjo akcijsko družbo in pustili, da tudi njih denar živi, od česar bi imeli gotovo največ dobička sami.

Po mojem skromnem mnenju bi bilo pač ravno glede našega industrijskega vprašanja popolnoma na mestu, da bi se naše časopisje bolj bavilo z njim, mislim, da je neizogibna potreba, seznaniti najširše sloje z vprašanjem in smelo trdim, da bi bilo popolnoma na mestu, ako bi se izdale glede tega vprašanja poljudne brošure, katere bi gotovo ne zgrešile svojega namena, katere bi vzbujale med najširšimi sloji zanimanje za stvar.

Toda nimam namena, spuščati se na to polje, konstatiram samo dejstvo, da je danes vseobče zanimanje za to vprašanje, da je pa ostalo do danes samo še pri zanimanju. Seveda je trgovska zbornica v prvi vrsti poklicana, da to vprašanje ne bo ostalo samo pri zanimanju, katero je vzbudil oso-

pru, tud en zgonc. Zdej pa nč ne vem, ali tist zgonc še v turnu visi. Tok ta dva turna sta hauptsoh per moj kšiht. Ker od tistih turnov se je po lft ena prov žavostna in nesrečna lbezen špogala med andumoharjam in med Špevo, kokr se je pisava negova šocka. Špeva je bva fest pa štantek punca, sam an oko, pa en par zob ji je mankal, pa ana noga je bva mav krajš. Pa to vse skp se po noč, kje bvo vse črno — še poznavo ni, to je pa hauptsoh. Tok ta Špeva je zmerej po noč splezova na turn tiste cerkve, k je na otok, andumohar pa na turn tiste cerkve na hrib. Oh tam sta s špogala eno prav resnično fejest lbezen, k' je pa en prou nesrečen in žavosten konc vzeva.

Tko sta eno noč oba splezava na turne, vsak na svojga. Jest sem biv glih per hotel Malner, pa sem en frakl ta grenca cuzov in tko vse slišov in vidu.

Andumohar je začev pet:

„Stoji, stoji tam cerkuca,  
oj cerkuca — sred jezera!  
Pri cerkvi turnček stoji,  
oj farban, špičast turnček ti!  
Na turnčku je na merkuca,  
je Špeva moja cartana.  
Od lbezni ona se solzi,  
— de b' gnava mlinsče kamne tri!“

bito „Slovenski Narod“ s svojimi mnogimi lepimi in stvarnimi članki. — „Slovenec“, ki ima prijateljstvo do nas delavcev sicer vedno na jeziku, bavi se je s tem vprašanjem le v toliko, kolikor se mu je zdelo za svoje strankarske namene potrebno, ker se v reševanje tega vprašanja ni čutil niti zmožnega niti poklicanega.

Hočem se torej baviti z vprašanjem samim in z njim seznaniti tudi našega Gorenjca. Najtrdnjše spanje v tem pogledu spi ravno Gorenjec in zato je res že skrajni čas, da se vzbudi iz tega spanja, da tudi ta začne delati, kajti edino s tem najlozje prenašamo udarce, katere zadaje ošabni tujec našemu narodu, edino tako rešimo krasno Gorenjsko pred tujčevim navalom. Tujec si hoče zajamčiti svoje gospodarstvo pri nas s tem, da nas napravi gospodarsko odvisne. Naravno je tedaj, da ne smemo opozarjati samo na nevarnost, katera nam preti od tujega naroda, **nego da se moramo poprijeti i sami dela**, ako se hočemo uspešno braniti, ako hočemo ohraniti svojo zemljo res slovenskemu narodu.

Tujec se je vrgel na industrijo in nam preti ravno od te strani največja nevarnost, zato je pa tudi treba, da posvetimo vso svojo pozornost i mi tej panogi na gospodarskem polju, da ravno glede te stroke stopimo **v faktično ofenzivo**.

Industrija ima bodočnost pred seboj in vsled velikanskih uspehov na polju elektrotehnike se razvija vsak dan bolj in bolj.

Nastane torej vprašanje, ali imamo tudi mi Slovenci predpogoje za **uspešno industrijo, kajti edino z uspešno industrijo smemo računati**. Če bi že iz začetka uvideli, da nam ta industrija ne bo dajala nikakih virov, da nam ne bo nič nesla, bi ne bila samo skrajna nesmisel, podati se na to polje, marveč bi s tem naravnost zagrešili nad svojim narodom, kajti potem bi gmotno oslabeledi in tujec bi potem se res lahko šopiril v naših krajih in z nami lahko pometal.

Mu je Špeva — odpeva:

„Na hribčku je na cerkuca,  
ma turnček brez zvončeka,  
k' je zvonček šou za markice,  
k' s jih popou na moje pisemčke.  
U sreč lbezen ti gori,  
Tak plamen v črnem peklu ni!“

Pa je spet andumohar peu:

„Strašansk se midva lubiva,  
a vendl skp ne moreva, —  
ker loči naju jezero —  
oj blejšče jezero!“

Pa mu je spet Špeva — odpeva:

„Kar k vodi dol skoči ti,  
pa švinhozne obleči si, —  
jaz bom prižgala lampico,  
da pvavat vidiš skoz vodo.  
Bom posteljco perpravva ti,  
le hitro plavej, šocel, mi!“

Holtaus, gigerl! — sem s jest mislu, zdej uš pa kej fajnga doživu. In kar srček se m je tresu, k sm vidu kmav na to andumoharja, de s je pr vod tiste hvače za pvavat obvaču. Ajnc — cvaj — draj — štrbunk — plusk! Čof — čof — čof — brrrr . . . ha — ha — ha — ha! Jen andumohar je že pvavov in blejšč jezer skuz nos jen ušta tri metre visok u lft brizgou.

Tko je švo an cajt precej korajžen naprej, kar nankrat t' je pa začeu andumohar gagat.

Trdim pa, da daje ravno slovensko ozemlje jako ugodne predpogoje za uspešno industrijo in nam to potrjujejo i tujci sami, kateri postavljajo svoja podjetja pri nas.

Kaj potrebujemo torej za uspešno domačo industrijo, je drugo vprašanje. Treba nam je kapitala, kateri oživi podjetje, uvaževati se mora nadalje, kako ta podjetja z najmanjšimi stroški postaviti, treba je, da je največ surovin v deželi sami, zasigurati si moramo tržišče za svoje izdelke, gledati moramo na to, da imamo strokovno izobražene delavce, skrbeti pa moramo tudi za strokovno izobražene voditelje raznih podjetij. Ako vse to uvažujemo, smo si kmalu na jasnem, za katero panogo industrije se bomo najprvo odločili. Konec prih.

## Novičar.

**Sokolska ideja** pridobiva vedno več somišljenikov med našim občinstvom. Ne samo, da pristopajo vedno novi člani k Sokolu, da društvo vsak dan lepše procvita, marveč tudi med zavednim ženstvom, katero uvideva korist telovadbe, se je pričelo gibanje, katerega cilj je, ustanoviti na Jesenicah tudi slovensko žensko telovadno društvo „Sokol“. Mnogo gospodičen čaka le na trenutek, da se ta misel uresniči in je za ta slučaj obljubilo svoj pristop k društvu. Če sodimo po dosedanem povpraševanju in zanimanju za stvar, imelo bo društvo že takoj ob ustanovitvi najmanj 15 do 20 članic. Z veseljem pozdravljamo to gibanje in kličemo: Le na delo, le nevstrašeno naprej, da tem preje diči i to društvo jeseniško občino! Na zdar!

**Varnostne naprave.** Naša občina gleda sicer na to, da bi se prilagodila potrebam časa, toda najde se še vendar marsikaj, kar ne odgovarja več splošnemu napredku našega obrtnega kraja. Ne da bi se spuščali v razne nazadnjaške naprave, katere so zdravju naravnost škodljive, katere so največkrat po-

Špeva, sevede, je bva hdo nesrečna, k' je to vidva in je hdo upiva!

„Adijo, Špeva, moč me je zapstiva!“ je nankrat andumohar zaklicou, in en par pen se je pokazavo.

Špeva pa je vzeva ane škarje — pa s jih je porinva k svoje vroče sree ter djava:

„Zdej pa čem jest tud gauznt — na zdar andumohar!“ in nato je umrva.

U tem trenutku pa je pvaniva ana sraka z lufta, prjeva andumoharja za švinhozne, ga z vode vzdignva in ga po luft odnesva nazaj u tisto vas, čer je biv doma glih na hauptpvač. Tko je andumohar tisto noč tud po luft pvavov. Sej praum — buh krajnca ne zapsti, če je še tok naumen — in nej aden reče, če ni to res.

Zato se pa andumohar še dons tolk ajnpilda, k mu je bvo žiulene na tko čuden furtelec šenkano. Sej jest b se tud presnet nosu, če b mou tko lepo jen pobožno kšihito za sabo.

Pa de naute kej razžalen jen mislel, de kirga od vas mislm, če prpovdujem od „andumoharja“. — „Andumohar“ pr nas sploh uben člouk ni.

vod in uzrok raznim boleznim, hočemo opozoriti danes samo na varnostne naprave ob nekaterih cestah. Zadnjo nedeljo n. pr. strmo-glavil je na Savi (ob vrtu g. Markeža) nek dobrovoljček s pota v nad meter globok, obzidan jarek in se pri tem občutno potolkel. Še prava sreča, da poškodbe niso večje. Vzrok temu je seveda v prvi vrsti to, da je bil ponesrečenec v „ročkah“, dalje pa tudi to, da na tem mestu deloma ni nikake ograje, deloma pa taka, da ne daje zadostne varnosti. To ograjo obskrbovati ima sicer zasebnik — če se ne motimo, kranjska obrtna družba — toda županstvo ima vendar paziti na to, da tudi zasebniki zadostijo javni varnosti. Vsaj s tem, če skrbijo tudi posamezniki za zadostno varnost, koristijo največ samemu sebi, kajti glede takih nesreč ima človek še pred sodiščem lahko opravka in če že nima drugih sitnosti, ima vsaj nepotrebne stroške in pota okoli sodnikov.

**Policijska ura.** V radovljiškem okraju vladajo semtertja čudne, čestokrat kar naravnost nezdrave razmere. Vsaka vas se že hoče odlikovati s svojimi posebnimi odredbami, vsaka občina ima že svoja posebna določila. Tako je tudi glede policijske ure. V jeseniški občini je določena sedaj policijska ura na 10. uro in to menda radi tega, ker so prišli k nam za delom pri železnici — tujci. Toda to določitev občuti edino le gostilničar-domačin, kajti na tega se strogo pazi, da ne prekorači določene meje in se ga tudi takoj kaznuje, ako je slučajno imel brez licenca nekaj minut dalj odprto gostilno, medtem ko točijo v barakah razne žgane pijače skozi cele noči in se razpečalvalcem radi tega ne določa nikaka globa. Sosedna občina Koroška Bela ima menda določeno 12. uro za zapiranje gostilniških lokalov. Tudi to odredbo kolikortoliko občutijo savski gostilničarji, posebno oni, kateri imajo svoje gostilne skoro na meji med Savo in Javornikom. Vsak gre navadno raje tja, koder ostane lahko delj časa, in zato hodijo Savčani, posebno Grobeljčani raje v te gostilne, ali pa gredo ob policijski uri tja. Vprašamo torej, ali bi slavno županstvo, varujoč koristi svojih davkoplačevalcev, ne moglo izposlovati pri okrajnem glavarstvu, da določi za obe občini isto uro kot „policijsko“ uro, da se torej ali v jeseniški občini policijska ura podaljša, ali pa v belski skrči.

**Pomanjkanje gonilnih sil** vsled nizkega stanja vode postaja vsak dan za tovarniške delavce občutnejše in močnejše. Po odredbi tovarniškega vodstva menjavajo se valjavci tako, da dela posameznik k večjemu tri dni v tednu. Isto velja tudi glede žičarjev in žebjarjev. Če bo mraz trajal še naprej, bodo morali delavci še bolj počivati. Ker se tako malo dela, je tudi mesečna mezda majhna in tega ne občutijo samo delavci in njihove družine, marveč se pozna to zastajanje tudi pri trgovcih in gostilničarjih. Delavstvo tiči sedaj po večini doma in je vsled tega kolikortoliko tudi ponehalo živahno življenje ob nedeljah. Vsako leto se ponavlja ta nedostatek in vendar delavstvo do danes — kolikor nam je znano — še ni mnogo ukrenilo, kako temu odpomoči. Čaka se menda, da bo tovarna sama odstranila to pomanjkljivost. Toda, če se bo na to čakalo, bo še mnogo Save steklo mimo nas, predno kaj dosežemo. In če bi tudi zboljšala tovarna

svoje gonilne sile in bi dovedla novih, je vendar še vedno vprašanje, kaj storiti tedaj, kadar ni naročil. Zato je pač potrebno, da začne delavstvo se baviti s vprašanjem, kako priti v takih časih do gotovih virov, skrajni čas je za delavsko organizacijo, katere namen bi bil poleg drugega tudi, vravnati in urediti i to vprašanje. Če samo s prekrižanimi rokami čakamo in ako sami ničesar ne ukrenemo, se bodo razmere še vsako leto slabšale. Zato, delavstvo, na noge, na noge laštne!

**Slanina mu je dišala.** Neznani zlikovec je vlomil v nedeljo dne 19. t. m. zvečer med 9. in 10. uro v salon gosp. Mencingerja na Savi, da bi od tam prišel do shrambe za slanino. Z razmerami je moral biti dobro znan. Za svoje „delo“ je porabil priliko, ko ni bilo Mencingerjevih doma. Pri vlamu ga je zasačila neka sosedinja in tako je bil tiček vjet, ker so zastražili poslopje ljudje. Ali tat je imel srečo in je odnesel srečno pete, predno je došla poklicana patrolja. Za zlikovcem se pozveduje.

**Z Javornika.** Tukajšnje gasilno društvo je imelo preteklo nedeljo svoj zabavni večer s plesom pri g. I. Čopu na Koroški Beli z zaželjenim uspehom. Ker ima to gasilno društvo tudi svoj telovadni oddelek pod vodstvom g. nadučitelja I. Baraga, želimo mu dober napredek in želeči je le, da bi si še druga gasilna društva ustanovila take telovadne oddelke.

**Z Javornika.** Nek neprijatelj nemčurski mojster tukajšnje tovarne je prepovedal slovenskim delavcem napraviti si svojo predpustno veselico v slovenski gostilni na Javorniku ter zahteval, da se mora taista vršiti v znani „hajlovski“ kantini na Savi. Mislimo, da bode tam sam hajlal. Ako se nam slovenskim delavcem še katerikrat pripeti, da nam bode par švabskih mlačnežev prepovedovalo naše zabave v našem prostem času, potem bomo tudi mi v našem službenem času drugače postopali proti tem.

**Jeseniško-savski rokodelci** prirede svojo predpustno veselico v soboto 25. t. m. v gostilni g. Jakoba Mesarja „pri Ratečanu“. Začetek ob 8. uri zvečer.

**Plesna veselica** jeseniške požarne brambre je prav dobro vspela. Z ozirom na veliko udeležbo so bili gostilniški prostori zdatno premajhni. Mladi svet je rajal do ranega jutra. Med udeleženci je bilo tudi mnogo savskih ognjegascev.

**Kdor se hoče še enkrat neprisiljeno zabavati,** naj pride na veliki predpustni ples, ki ga priredi znana tvrčka portarturških žab v soboto 4. sušca t. l. v gostilni g. K. Višnarja na Jesenicah. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Svira godba na lok. Opolnoči velika žabja pojedina. Vstopnina 80 vin. Dame proste. Vstop je dovoljen samo vabljenim in po njih vpeljanim gostom.

**Vagon krav** so zapeljali pretekli teden v tovarno namesto železa. Čudno, da se more sploh kdo tako zmotiti, da ne razloči železa od krav.

**„Inžiner“ Bachmann** spada tudi med one nemške Mihelne, kateri strastno hajlajo po naši občini — seveda možiček je majhen in zato da najraje duška svojemu nemškemu mišljenju za zidovjem nemških zbirališč, kakor „kantina“ — dela z vsó vnemo za vse-nemško stvar — razume se, da tudi bolj na tihem, ne da bi se prival v ospredje —

slovenski kruh pa mu vendar ne dela težav v želodcu in rad zasluži mimogrede kaj, kakor n. pr. pri načrtih za stavbe slovenskih delavcev, pri načrtu za „katoliški dom“ i. t. d. Nasproti Slovincem postaja ta možiček vsak dan bolj nestrpen. Njegova moč in njegov vpliv sta sicer minimalna in tudi svoje učnosti ni jedel z veliko žlico, tako da nam ne pride na misel, odkrivati se temu možičelju in njegovemu geniju. Pa gospod so jo „pogruntali“, da pokažejo svojo prepotentnost. Da bi vedeli delavci, da teče po njegovih žilah pristna germanska kri in da bi v svoji učenosti takoj napravil, da bi Sava tekla nazaj na Dovje, ako bi zamogel pohrustati Slovence za malo južino, spravil se je nad njemu podrejene delavce slovenskega mišljenja, jim nasprotuje, kjer le more, jim zavrača delo, katero je popolnoma dobro, postaja vsak dan nesramnejši s svojimi zahtevami do njih i. t. d. Delavci so pa teh šikan že siti do grla in pravijo, da bo treba poskrbeti za to, da možičku rožički, kateri so mu začeli rasti, ne zrastejo previsoko. Temu mnenju pridružujemo se i mi. Zato, Slovenci, pozor! Zapomnite si to in tudi vnaprej naročajte načrte za svoje stavbe edinole pri g. Bachmannu, ker s tem boste pokazali svojo naklonjenost do slovenskega delavstva in svojo narodno zavest pač v taki meri in luči, da vas bo občudoval radi tega ves svet. Pa kaj, saj „kšeft“ in pa „odločno-narodni“ simolant gresta roka v roki.

**Vlivarji** prirede v nedeljo, 26. t. m. ob 4. uri popoldne plesno veselico v prostorih gosp. Josipa Mencingerja. Ker je čisti dobček namenjen otroškemu vrtecu na Savi, opozarjamo na to zabavo. Vstopnina znaša 60 vinarjev.

#### Listnica uredništva.

V Hrušico! Dopisi s Hrušice niso v nikaki zvezi z ondotnim poštnim osobjem. Vsaka trditev bi bila nesramna laž.

## Priporočilo.

Ker se dandanes vsakdo bori in trudi za zaslužek, tedaj se tudi jaz priporočam za **vezanje knjig**. Postregel bom vsakemu z dobrim delom in z nižjo ceno kakor vsak drugi. Koliko tisoč knjig se je že zvezalo v moji knjigovезnici, pa še nikdar nisem čul kake pritožbe, zato je upam, da je tudi v prihodnje ne bodem.

22—1  
Spoštovanjem

**Pavel Bizjak**

knjigovez in knjigotržec  
Kranj, glavni trg 118.

## Proda se rovt

obsegajoč približno 7. oralov košenine in gozda iz proste roke za jako ugodno ceno.

☞Natančneje se poizve pri lastniku na Savi št. 18.



Izvrstan okus kave dosežeta s primestanjem

**Vydrove žitne kave**

POSKUSITE! Vse Vzorek dragovoljno.  
Poslana 5 kg. pošilka 4 K. 50 h franco.

„DOMAČI PRIJATELJ“  
Vse nam dobrotom izpolni vašo veselje.

Vydrova tovarna žitne kave Praga. 1711.



Krojaški salon za gospode

# Ivan Magdič

Ljubljana, Stari trg št. 8

Izdelovanje vsakovrstne garderobe za gospode po najnovjših žurnalih iz najmodernejšega in najboljšega tuzemskega in inozemskega blaga. 4-10

Uniformiranje in zaloga potrebščin za Sokole.



## HOTEL „ILIRIJA“

16-8

Ljubljana

Kolodvorske ulice št. 22

3 minute od južnega kolodvora.

### Shajališče vseh Gorenjcev.

Udobni restavracijski prostori, moderno urejena kavarna z dvema najnovjšima biljardoma ameriškega sistema, lepo, nanovo urejene sobe za prenočevanje. — Kopalne sobe v hiši. — Točijo se najboljša štajerska naravna vina, pristni dolenski cviček iz Gadove peči, kakor tudi priljubljen hrvaški pelinkovec. — Izborna kuhinja. **Postrežba točna. Cene nizke.**

Za mnogobrojen obisk prosi spoštovanjem

Fric Novak.



## Mavricij Smolej

urar na Jesenicah

priporoča svojo veliko zalogo

### vsakovrstnih ur

kakor žepnih, stenskih ur in budilk, verižic, prstanov, uhanov i. t. d., dalje zlatnine in srebrnine od najfinejše do navadne.

Sprejme tudi popravila, katera izvršuje natančno in točno po zelo nizkih cenah. 6-11

## Josip Bricelj

pleskar na Jesenicah št. 6

se priporoča slavnemu občinstvu za vsa

### v pleskarsko stroko

spadajoča dela, katera izvršuje hitro in po nizkih cenah. 5-11

Izdeluje tudi napise na grbe, zid i. t. d.

Postrežba točna!



## Pivovarna

# G. Auer-jevih dedičev

v Ljubljani

Wolfove ulice št. 12

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborno marčno in na bavorski način varjeno pivo.

Pivo se oddaja v sodcih in zabojih.

Zaloge: v Kranju, Idriji, Dobrépoljah, na Robu, v Mokronogu, Metliki, Vačah, Polhovem gradu, na Igu, na Dobrovi, v Št. Vidu na Dolenjskem, v Mirni, v Podbrdu in na Grahovem (Goriško) in v Podgradu (Istra).

Ustanovljena leta 1854.

Tvrška je bila v letu 1904 v Parizu in v Londonu odlikovana z najvišjim odlikovanjem, namreč z „grand prix“, častnim križcem in zlato kolajno.



9-9

Gostilna

## Jakob Mesar

na Jesenicah št. 100

tik državne železnice in v neposredni bližini novega kolodvora se priporoča sl. občinstvu na Jesenicah in z okolice. Toči raznovrstna najboljša domača pristna vina in neprekosljivo Gössovo ter Kernovo pivo. Tu se dobe vedno topla in mrzla jedila ter vsak čas izboren čaj in dobra kava po najnižjih cenah. Na razpolago ima udobne prostore. Postrežba točna. Za mnogobrojen obisk se prav toplo priporoča

Jakob Mesar.



## Melh. Brenc

ključavničarski in kleparski mojster na Jesenicah

se priporoča za vsa v njegovo stroko spadajoča dela in naročila. Popravila in zunanja naročila točno in po nizkih cenah. Obenem priporoča slavnemu občinstvu svojo

trgovino s kuhinjskim orodjem, železnino i. t. d. 11-10



Kaj je

## SEYDLIN?

Priznana najboljša, po najnovjših izkušnjah higienije sestavljena in večkrat odlikovana kozmetična

### ustna voda.

Dobiva se pri g. A. Trevnu in gospej Jerici Morič.

Izdelovalec: O. Seydl, Ljubljana, Špiitalske ulice 7. 3-11